

Till det som är vackert

Regi: Lisa Langseth

Recension av Cecilia Hector

Att bryta med det förutbestämda

Detta är en pärla i höstens svenska filmflod. Regissören Lisa Langseth har tidigare gjort sig känd som en dramatiker med starka känslouttryck i angelägna ärenden. "Till det som är vackert" är hennes första långfilm och det är bara att hoppas det blir fler.

När Katarina (Alicia Vikander) drabbas av skönheten i Mozarts Requiem via YouTube är dramatiken helt nutida. Hon bor med sin pojkvän i ett flerfamiljshus långt från det centrala Göteborg där det vackra som hon inte har en aning om finns. Hennes mamma tillhör det lokala publikteatret och själv har Katarina inga visioner som bryter vardagens monotoni.

Så slår Mozarts musik ner i hennes hörselsnäcka och blir till en oemotståndlig drift att få höra mer. Dialogen är filmen igenom mycket sparsam, det visuella och akustiska är desto mer uttrycksfullt, närbilderna som fokuserar ögonen ger en omedelbar inblick i rollernas belägenhet. Pojkvännens vädjande, desperata, moderna hundlikt urskuldande. Musiken lyfter Katarina vidare i hennes längtan efter något annat än de utstakade spåren.

BESATT AV ÖNSKAN att få höra mer av den musik som så plötsligt tar henne i besittning ger Katarina sig iväg till Götaplatsen och Konserthuset. Den höga trappan, de överdimensionerade dörrarna så utformade för att göra den som där inträder liten och ödmjuk, forceras av hennes längtan efter den vackra musiken. Hon möter en konserthuschef som i Katarina projicerar sin egen längtan efter en dotter med starkt musikintresse.

Katarina behöver bara ljuga lite för att komma in i de åtråvärda korridorerna, där hon i receptionen kan lyssna på allt det vidunderliga som pågår på konserthuscenen. Hon blir ett lätt byte för maestro Adam (Samuel Fröler) som styr och ställer både i musiken och bland personalen. Han skildras ingalunda som något manschauvinistiskt monster, men hans makt över den naiva Katarina blir ödesdiger i flera bemärkelser. Lägga märke till att i detta paradiset är det Adam som förför. En liten fingervisning om att vi nu vänder på begreppen, maktordningen och könen.

Till det som är vackert är en hyllning inte bara till musiken utan i än högre grad till förändring, att bryta upp ur det invanda och ge sig hän i det okända. Någon kritiker värjde sig mot det högstämnda i bildberättelsen och kallar den melodramatisk. Så mitt i prick! Lisa Langseth utnyttjar just musikdramats förmåga att slå an exalterade känslor. Likt en opera som koncentreras på livet, kärleken och döden har vi här en bildberättelse om den unga kvinnan med få förutsättningar som får inblick i den vackra världen och förförs, förgås och växer i en ny tillvaro.

SÅ BLIR FILMEN till slut en hyllning till möjligheten att bryta med det förutbestämnda och skapa sig en egen livslinje. En av Adams förförelseknep är att citera Kierkegaard: "Modet är livets sanna mått" – en sentens som Katarina gör till sin egen när hon förverkligar något inom sig som ingen, allra minst hon själv, anade att hon bar på.

Cecilia Hector

November 2010